

Cj, Dj

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, nr.198
Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/4026 din „16” 10. 2015

La nr.354 din 30 septembrie 2015

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege pentru completarea art.161 al Codului contravențional al Republicii Moldova.

Anexă:

- raport de expertiză anticorupție – 3 (trei) file;
- anexa la raport de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru completarea art.161 al Codului contravențional al Republicii Moldova

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, finalitatea scontată prin prezentul proiect este stabilirea unui mecanism legal suplimentar de implementare a prevederilor legale ce reglementează obligația furnizorului de energie electrică de preavizare conformă a consumatorului vis-a-vis de deconectarea de la rețeaua electrică.

În acest sens, autorul propune reglementarea răspunderii contravenționale a furnizorului de energie electrică pentru deconectarea instalațiilor consumatorilor de la rețeaua electrică, pînă la momentul expirării unui termen de 10 zile calculat de la recepționarea confirmată în scris a preavizului de deconectare (somației), expediat după neachitarea în termenul de plată, stabilit conform facturii, pentru consumul curent expediat consumatorului.

d. Suficiența argumentării. Autorul a prezentat în conținutul notei de argumentare argumente concludente vis-a-vis de condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări. În contextul dat, aprecierea argumentelor invocate de către autor în nota informativă aferentă a proiectului, denotă întrunirea exigențelor stabilite de prevederile art.20 lit.a)-c) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001. Totodată, se recomandă autorului reexaminarea amendamentelor propuse prin prisma riscurilor delimitate în cadrul Capitolului II al prezentului raport de expertiză anticorupție.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din contul

resurselor bugetare.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul nu a fost supus analizei impactului de reglementare, cerință obligatorie stabilită de prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/20.07.2006.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Analizînd inițiativa propusă prin prisma impactului final scontat de către autor, conchidem că aceasta promovează interesul public general. Totodată, accentuăm faptul că implementarea normei în formula propusă va determina riscuri conform conținutului Capitolului II al prezentului raport de expertiză anticorupție și va prejudicia interesele consumatorului final.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a Parlamentului, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Articol unic: „Articolul 161 Cod Contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.3-6/15 din 16 ianuarie 2009) se completează după cu alineatul (2) avînd următorul cuprins: „deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor de la rețeaua electrică, pînă la momentul expirării unui termen de 10 zile, calculat de la recepționarea confirmată în scris a preavizului de deconectare, expediat după neachitarea în termenul de plată, stabilit conform facturii, pentru consumul energiei electrice curente, emise și expediate către consumator de către furnizorul de energie electrică, Se sancționează cu amendă de pînă la 25 de unități contravenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei

cu funcție de răspundere și cu amendă de pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

Reglementarea propusă operează cu termeni ce nu corespund cadrului normativ primar. Astfel, analizînd prin prisma prevederilor 617, 709, 710 Cod Civil al Republicii Moldova considerăm oportună revizuirea redacției propuse și substituirea cuvîntului „preaviz” cu cuvîntul „somație”.

Recomandarea: Se recomandă autorului uniformizarea terminologiei utilizate și racordarea acesteia la prevederile prenotate.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Articol unic: „Articolul 161 Cod Contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.3-6/15 din 16 ianuarie 2009) se completează după cu alineatul (2) avînd următorul cuprins: „deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor de la rețeaua electrică, pînă la momentul expirării unui termen de 10 zile, calculat de la recepționarea confirmată în scris a preavizului de deconectare, expediat după neachitarea în termenul de plată, stabilit conform facturii, pentru consumul energiei electrice curente, emise și expediate către consumator de către furnizorul de energie electrică, Se sancționează cu amendă de pînă la 25 de unități contravenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

Reglementările propuse stabilesc termeni neclari pentru desfășurarea acțiunilor vizate, fapt care creează precondiții pentru interpretarea discreționară a normei și aplicarea neuniformă și subiectivă a acesteia, constituind astfel un factor de corupție.

Recomandarea: În contextul dat, se recomandă autorului revizuirea normelor prenotate și concretizarea termenilor de desfășurare a acțiunilor vizate și completarea astfel cu cuvîntul “calendaristice” sau “lucrătoare”.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Articol unic: „Articolul 161 Cod Contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.3-6/15 di 16 ianuarie 2009) se completează după cu alineatul (2) avînd următorul cuprins: „deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor de la rețeaua electrică, pînă la momentul expirării unui termen de 10 zile, calculat de la recepționarea confirmată în

scris a preavizului de deconectare, expediat după neachitarea în termenul de plată, stabilit conform facturii, pentru consumul energiei electrice curente, emise și expediate către consumator de către furnizorul de energie electrică, Se sancționează cu amendă de pînă la 25 de unități contravenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

Inițiativa propusă prim-plan vine întru apărarea drepturilor consumatorilor, astfel fiind salutară și benefică. Totodată, operarea amendamentelor propuse și reglementarea răspunderii contravenționale a furnizorului de energie electrică în formula propusă trebuie precedată de elaborarea și prezentarea regulamentară a actului de analiză a impactului de reglementare în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr.1230 din 24 octombrie 2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare. Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării amendamentului propus și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării echilibrate a drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art.13 al Legii nr.235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.126-130, art.627), proiectul în speță urmează a fi însoțit de Analiza impactului de reglementare (AIR), care va reprezenta argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător. AIR urmează să fie prezentat grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător.

Accentuăm faptul că aprobarea proiectului în speță, va determina cheltuieli suplimentare ale furnizorului legate de implementarea obligației de preavizare a consumatorului în formula prezumată de autor, conform unui act juridic distinct (perfectarea și expedierea preavizului), fapt ce va determina în mod indispensabil majorarea cheltuielilor operaționale ale operatorului și solicitarea majorării tarifelor la serviciile prestate. Astfel, există riscul stabilirii unor costuri mai mari de producție care ulterior vor fi puse pe seama consumatorului. Prin urmare, proiectul va avea repercusiuni negative economice și sociale.

În condițiile evidențiate mai sus, necesitatea stringentă de analiză minuțioasă a potențialului impact al amendamentului propus asupra activității economice a agenților economici și elaborării AIR în acest sens se impune nu doar în contextul exigențelor cadrului normativ și a normelor de tehnică legislativă, cît și întru excluderea riscului prejudicierii intereselor consumatorului final și stabilirea unor costuri excesive pentru exercitarea drepturilor.

Recomandarea: Se recomandă autorului elaborarea unui mecanism normativ amplu de reglementare a modului de implementare a normei propuse, ce va asigura excluderea riscului evidențiat mai sus.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Chistol
inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
13 Octombrie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru completarea art.161 al Codului contravențional al Republicii Moldova

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	<p>Articol unic: „Articolul 161 Cod Contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.3-6/15 din 16 ianuarie 2009) se completează după cu alineatul (2) avînd următorul cuprins: „deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor de la rețeaua electrică, pînă la momentul expirării unui termen de 10 zile, calculat de la recepționarea confirmată în scris a preavizului de deconectare, expediat după neachitarea în termenul de plată, stabilit conform facturii, pentru consumul energiei electrice curente, emise și expediate către consumator de</p>	<p>Utilizarea termenilor neconsacrați în legislație / neaplicați în practică</p>	<p>Reglementarea propusă operează cu termeni ce nu corespund cadrului normativ primar. Astfel, analizînd prin prisma prevederilor 617, 709, 710 Cod Civil al Republicii Moldova considerăm oportună revizuirea redacției propuse și substituirea cuvîntului „preaviz” cu cuvîntul „somație”.</p>	<p>Se recomandă autorului uniformizarea terminologiei utilizate și racordarea acesteia la prevederile prenotate.</p>

către furnizorul de energie electrică, Se sancționează cu amendă de pînă la 25 de unități contravenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

2	<p>Articol unic: „Articolul 161 Cod Contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.3-6/15 din 16 ianuarie 2009) se completează după cu alineatul (2) avînd următorul cuprins: „deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor de la rețeaua electrică, pînă la momentul expirării unui termen de 10 zile, calculat de la recepționarea confirmată în scris a preavizului de deconectare, expediat după neachitarea în termenul de plată, stabilit conform facturii, pentru consumul energiei electrice curențe, emise și</p>	Termene neclare pentru luarea deciziilor
---	---	--

<p>Reglementările propuse stabilesc termeni neclari pentru desfășurarea acțiunilor vizate, fapt care creează precondiții pentru interpretarea discreționară a normei și aplicarea neuniformă și subiectivă a acesteia, constituind astfel un factor de corupție.</p>	<p>În contextul dat, se recomandă autorului revizuirea normelor prenotate și concretizarea termenilor de desfășurare a acțiunilor vizate și completarea astfel cu cuvântul "calendaristic" sau "lucrătoare".</p>

expediate către consumator de către furnizorul de energie electrică, Se sancționează cu amendă de pînă la 25 de unități contravenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

3

Articol unic: „Articolul 161 Cod Contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.3-6/15 di 16 ianuarie 2009) se completează după cu alineatul (2) avînd următorul cuprins: „deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor de la rețeaua electrică, pînă la momentul expirării unui termen de 10 zile, calculat de la recepționarea confirmată în scris a preavizului de deconectare, expediat după neachitarea în termenul de plată, stabilit conform facturii, pentru consumul energiei

Stabilirea condițiilor
dificile de realizat

<p>Inițiativa propusă prim-plan vine întru apărarea drepturilor consumatorilor, astfel fiind salutară și benefică. Totodată, operarea amendamentelor propuse și reglementarea răspunderii contravenționale a furnizorului de energie electrică în formula propusă trebuie precedată de elaborarea și prezentarea regulamentară a actului de analiză a impactului de reglementare în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr.1230 din 24 octombrie 2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare. Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării amendamentului propus și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării echilibrate a drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului. Prin urmare, în</p>	<p>Se recomandă autorului elaborarea unui mecanism normativ amplu de reglementare a modului de implementare a normei propuse, ce va asigura excluderea riscului evidențiat mai sus.</p>

electrice curențe, emise și expediate către consumator de către furnizorul de energie electrică, Se sancționează cu amendă de pînă la 25 de unități contravenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

24

conformitate cu prevederile art.13 al Legii nr.235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.126-130, art.627), proiectul în speță urmează a fi însoțit de Analiza impactului de reglementare (AIR), care va reprezenta argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător. AIR urmează să fie prezentat grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător.

Accentuăm faptul că aprobarea proiectului în speță, va determina cheltuieli suplimentare ale furnizorului legate de implementarea obligației de preavizare a consumatorului în formula prezumată de autor, conform unui act juridic distinct (perfectarea și expedierea preavizului), fapt ce va determina în mod indispensabil majorarea cheltuielilor operaționale ale operatorului și solicitarea majorării tarifelor la serviciile prestate. Astfel, există riscul stabilirii unor costuri mai mari de producție care ulterior vor fi puse pe seama consumatorului. Prin urmare, proiectul va avea repercusiuni negative economice și sociale.

În condițiile evidențiate mai sus, necesitatea stringentă de analiză minuțioasă a potențialului impact al amendamentului propus asupra activității economice a agenților economici și elaborării AIR în acest sens se impune nu doar în contextul exigențelor cadrului normativ și a normelor de tehnică legislativă, cât și întru excluderea riscului

		prejudicierii intereselor consumatorului final și stabilirea unor costuri excesive pentru exercitarea drepturilor.	
--	--	--	--

20